Anul XVI.-Nr. 166 bis — Lei — Editie specială I — 3 Lei — Joui 21 Iulie 1927

ABONAMENTE
IN ŢARA — STRAIN.
Lei 200 | 3 Luni | 460
„ 380 | 6 „ | 880
„ 750 | 12 „ | 1700
Pe lună 80 lei

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE şi TELEFONICE

ABONAMENTE la „VESELIA" „Universul Literar" „Ziarul Călătorilor" Câte 220 lei în ţară 440 lei în străinătate pe un an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Director: STELIAN POPESCU

Redactia si Administratia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

TELEFON: Directia 313/72—364/64 Administratia 313/71 Secretariatul de Redacţie 356/43 Redacţia: Coresp. cu provincia 302/98—335/31

A MURIT M. S. REGELE FERDINAND I

Astănoapte la orele 2.15 Ferdinand I, a închis ochii, pe cari i-a ţinut vecinic aţintiţi asupra scumpei Sale României.

Ţara dela un capăt la altul, plânge moartea Marelui ei Rege.

De-alungul crudelor dureri ale Suveranului său iubit şi slăvit, poporul român, la care sentimentul dinastic şi virtutea recunoştinţei stau în fruntea bogatelor sale însuşiri, a simţit adânc aceste suferinţe, s'a încălzit de speranţa că ele se vor uşura şi s'a rugat necontenit pentru sănătatea şi mântuirea lui.

Soarta a voit altfel. Verdictele ei sunt definitive.

In această clipă, profund sguduitoare pentru tot neamul românesc, ca un singur om el îngenuche la căpătâiul marelui şi veneratului său rege şi unit în cuget şi în simţiri, se leagă să slăvească de-apururi memoria Aceluia care a fost cel dintâi dintre români în cele mai grele ceasuri ale naţiunei, să privească în spiritul de sacrificiu al lui Ferdinand I, un exemplu şi imbold şi să dea dovada recunoştinţei naţionale respectând credinţele, dorinţele şi voinţa lui, stăpânite toate de cel mai înnalt şi mai cald patriotism, de cea mai puternică iubire de neam şI de cea mai luminată cunoştinţă a intereselor supeperioare ale Statului întregit şi întărit sub înţeleapta lui conducere.

Indurerată şi smerită, ţara se roagă pentru odihna meritată a acestui mare suflet.

D. Stelian Popescu, ministrul justiţiei a plecat azi noapte la ora 3 cu un tren special la Sinaia.

Chemat fiind dela Palat.

M. S. REGELE FERDINAND I

NOTE BIOGRAFICE

Ferdinand, Victor, Albert, Meinrad de Hohenzollern, al doilea fiu al principelui Leopold de Hohenzollern şi nepot de frate al Regelui Carol I, s'a născut la 24 August 1865. El a urmat studiile gimnaziale la Düsseldorff; studiile universitare la Tubingen şi Leipzig; iar cele militare, la Cassel. Principele Ferdinand a intrat apoi în regimentul I de gardă din Potsdam, cu gradul de sublocotenent. Regele Carol I, neavând moştenitori direcţi, în înţelegere cu sfetnicii săi, a propus principelui Leopold de Hohenzollern, să fie moştenitorul tronului României. Prin declaraţia din 20 Noembrie 1880, principele a refuzat. S'a făcut aceeaş propunere principelui Wilhelm — fratele Principelui Ferdinand — însă el a refuzat prin declaraţiunea din 20 Decembrie 1886. In anul 1882, tânărul Principe Ferdinand a sosit în Bucureşti. Propunerea făcută mai târziu Principelui Ferdinand de a primi să fie moştenitorul tronului României, nu avu soarta celorlalte. Abia sosit în ţară, Principele Ferdinand prins simpatie faţă de poporu român, care peste puţin timp s'a transformat în dragoste. Studiul de limba şi literatura română le-a urmat dela 1883, sub conducerea profesorului Vasile Păun.

Conform art. 83 din Constituţie Principele Ferdinand a devenit moştenitor prezumtiv al Coroanei, numit prin decretul din 18 Martie 1889: „Alteţă Regală Principe al României" şi apoi a fost înscris în apelul nominal al Senatului.

La 14 Noembrie 1886, Principele Ferdinand a intrat în cadrele armatei cu gradul de sublocotenent, în regimentul 3 de linie; apoi a fost avansat locotenent în 19 Martie 1889.

In ziua căsătoriei sale cu Principesa Maria de Edimburg 1892), Principele Ferdinand a fost înaintat la gradul de maior apoi la 1 Ianuarie 1895 — locot.-colonel; la 28 Noembrie 1895 — colonel. In 1897 Principele Ferdinand s'a îmbolnăvit grav de pneumonie, dar din fericire, organismul său viguros a rezistat, scăpând cu viaţă, spre mulţumirea întregei ţări. La 8 Aprilie 1898 Principele Ferdinand a fost înaintat general de brigadă; la 10 Mai 1904 general de divizie; la 7 Aprilie 1911, general de corp de armată; apoi inspector general al cavaleriei, inspector general al armatei; cap al regimentului 1 vânători din Craiova; cap al regimentului de infanterie german No. 68; *à la suite* în reg. 1 german al gărzei, colonel proprietar al regimentului austro-ungar No. 96, înscris în listele regimentului rus Wolagda.

In compania din Bulgaria (1913), Principele de Coroană Ferdinand a fost numit comandant suprem al armatei. In această calitate El a trecut Dunărea pe la Zimnicea, în fruntea oştirei române.

Despre limba şi literatura română

DISCURSUL ŢINUT LA ACADEMIA ROMANA IN ŞEDINŢA DELA 15 MARTIE 1890

Ales membru onorific al Academiei Române, în ziua de 16 Martie 1890, în şedinţa solemnă a acestei înalte instituţiuni culturale, care s'a ţinut în aceeaş zi, Principele Ferdinand a pronunţat următoarea înălţătoare cuvântare asupra limbii şi literaturii româneşti:

Domnilor,

„Cu inima pătrunsă de recunoştinţă, am ascultat cuvântarea prea iubitului Meu Unchiu şi la rândul meu, dar numai îndemnat de Regele, îndrăznesc a rosti câteva cuvinte înaintea acestei adunări de bărbaţi învăţaţi, în mijlocul cărora pentru întâia oară am onoare de a mă afla.

Este în acelaş timp şi o datorie din parte-mi a lua cuvântul spre a exprima adâncul meu sentiment de recunoştinţă pentru marea distincţiune de Academia mi-a făcut, proclamându-mă ca Membru Onorific al acestui Inalt aşezământ de cultură naţională, unde tinereţea mea neîncercată să se călăuzească de nepieritoarele lumini ale ştiinţei.

Am avut fericirea că s'au îngrijit de timpuriu a mă învăţa frumoasa limbă românească, şi mi-a fost drag să o învăţ, pentru că ea mi-a înlesnit cunoaşterea de aproape a literaturii populare, a datinelor, obiceiurilor, dar mai ales a bogatei istorii a neamului românesc.

Am putut ceti şi înţelege astfel numeroasele publicaţiuni ale Academiei, cari mi-au arătat cât de mult s'a făcut pentru propăşirea ştiinţelor şi literelor în România. De câte ori am avut aceste scrieri înaintea ochilor, am zărit ca o vedenie minunată, icoana Ţării însăşi, licărind altădată ca o scânteie luminoasă pe cerul răsăritean, crescu de atunci din zi în zi, se mări plină de vlagă şi de fală, ca o stea cu raze limpezi pe malurile Dunării şi ţărmul Mării Negre.

Iubitul meu profesor, d. Păun, mi-a insuflat neîncetat dragoste pentru istoria naţională, încredinţat fiind că spre a putea şti bine cine e şi cât preţueşte un popor, trebuie negreşit şi mai presus de toate să se cunoască trecutul său. De aceea m'am îndeletnicit de a ceti cu multă luare aminte monumentele noastre istorice.

Datoresc şi eu ca şi toţi Românii o vie recunoştinţă d-lui Cogălniceanu, astăzi venerabilul Preşedinte al Academiei, şi care m'a întâmpinat cu aşa de bine simţite cuvinte. căci prin culegerea şi tipărirea cronicelor noastre mi-a uşurat apropierea de aceste comori de mari învăţăminte, izvoare nesecate de fapte strălucite şi de mândrie naţională.

Cum să nu fim oare mândri când cetind acolo despre luptele viteşti şi glorioase cu toţi cei mai cumpliţi ai noştri vrăjmaşi, când întâlnim numele şi faptele atâtor Voevozi însufleţiţi de iubirea de moşie până la jertfă? In toate vremile au trăit Români, şi pe un tron şi în rândurile poporului, cari nu au uitat, precum zice Ienăchiţă Văcărescu:

„Creşterea limbei româneşti Şi-a patriei cinstire".

Câte lucruri de cel mai mare interes nu am găsit cu o firească şi iertată mirare pentru mine, în toţi cronicarii, dar mai cu seamă în cei doi mai de frunte, Miron Costin şi Ioan Neculcea! Cu deosebire Neculcea m'a fermecat cu limba-i curată, cu stil împodobit cu icoane pipăite şi cu aşa de sănătoase poveţe. Cele patruzeci şi două de *cuvinte* — cum le numeşte el — dela începutul cronicii sale, sunt ca o galerie de cadre mici, dar cu măestrie zugrăvite, pe cari ochiul nu se mai satură privindu-le. Câte chipuri vii, fapte, legende, cugetări înţelepte în fiecare din ele!

Atunci am înţeles cum şi de ce el a insuflat talentul unui Alecsandri, unui Bolintineanu. Dintre toate însă mi-au dat de gândit viaţa şi întâmplările lui Milescu-Cârnul, învăţătorul lui Pe-

Urcarea pe tron, 28 Sept. 1914

„Voi fi bun român!"

Regele Carol I, murind la Sinaia, în dimineaţa zilei de 27 Septembrie 1914, Principele moştenitor Ferdinand s'a urcat pe tron, depunând jurământul, în sala Adunării Deputaţilor, la 28 Septembrie 1914. In faţa reprezentanţilor naţiunii, Regele Ferdinand I a citit proclamaţiunea următoare:

„Chemat prin graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională a fi urmaşul marelui întemeietor ce mi-a lăsat ca sfântă moştenire simţimântul de iubire şi credinţă al unui întreg popor, găsesc în dragostea mea pentru neam puterea de a păşi fără şovăire spre îndeplinirea marei, dar grelei mele sarcini. Pilda Aceluia pe care îl deplângem toţi ca pe un părinte şi convingerea că numai printr'o neîncetată propăşire se poate asigura viaţa trainică a unui popor, îmi vor fi călăuză în sforţările mele spre a-mi jertfi întreaga muncă a vieţei pentru desvoltarea puterilor acestui Stat.

In îndeplinirea acestei înalte datorii, pe care o îmbrăţişez cu neclintită credinţă şi nestrămutată dragoste, stă cea mai dulce mulţumire ce o pot dobândi printr'insa; aduc şi cel mai adânc prinos de recunoştinţă Aceluia a cărui amintire este cea mai scumpă legătură între ţară şi casa mea.

In rodnica domnie, care face mândria istoriei noastre, primul rege al României a găsit cel mai puternic sprijin în unirea tuturor românilor în jurul tronului, ori de câte ori împrejurări mari impuneau această datorie. Sunt sigur că însufleţiţi de acelaş înalt patriotism românii vor şti şi în viitor să dea tronului şi ţărei unirea în cugetare şi acţiune, care este singura chezăşie a unei sănătoase propăşiri naţionale. Dumnezeu, care după atâtea grele încercări a bine-cuvântat munca acelora cari s'au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă ceea ce cu atâta trudă s'a clădit şi va ocroti cu dragoste pentru acest popor, munca fără preget ce sunt hotărît ca bun român şi rege să închin iubitei mele ţări".

Cea dintâi cuvântare în Parlamentul român

Cea dintâi cuvântare în calitate de Principe Moştenitor şi senator, a ţinut-o Principele Ferdinand la 9 Mai 1889 în adunarea Senatului. Tratând despre regimul monarhic reprezentativ, Principele Ferdinand a spus:

„Regimul monarhic reprezentativ — negreşit cea mai bună formă de guvern, căci dă poporului toate garanţiile — cere totuş dela Suveranul care voeşte să-l aplice cu sinceritate o mare încercare şi o cunoştinţă desăvârşită a întocmirilor şi a oamenilor ţării. „Voiu contopi astfel existenţa ţării cu a mea; în mine veţi găsi un coleg mândru de a conlucra la tot ce va da tărie şi strălucire patriei noastre neatârnate".

La 14 Martie 1890, Principele Ferdinand, a pronunţat, tot în Adunarea senatorilor, cuvântarea următoare:

„Astăzi sărbătorim aniversarea proclamării regatului. Senatul a ales, este acum un an, această dată scumpă tuturor românilor al acestui Inalt corp. Sunt fericit că mă găsesc în mijlocul Domniilor-voastre, spre a vă reînnoi toată mulţumirea ce simt de a putea lua parte la desbaterile domniilor-voastre, urmărindu-le cu cel mai viu interes. Vă urez din tot sufletul ca lucrările Senatului să fie totdeauna roditoare pentru scumpa noastră Românie".